

МУЗЕЙ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА КОРСАКІВ У ЛУЦЬКУ

У наш час мандрівки стали звичною справою, частиною нашого життя, приємною її частиною. Прагнення мандрів приводить у різні куточки світу. Але й в нашій країні маємо чудові місцини, які не завжди цінували і вміли зберегти. Якщо шлях мандрівника пройдёт через таке славне місто як Луцьк, то варто зупинитись у ньому надовше, бо кожен знайде тут щось для себе. Когось може зацікавити давній свідок з історії часів Галицько-Волинського князівства – Луцький замок князя Любарта середини XIV ст. Хтось зайде до музею Волинської ікони, де зберігається одна з найшанованіших християнських святинь, пам'ятка візантійського мистецтва XI-XII ст. – Чудотворна ікона Божої Матері. Згадка про те, що Луцьк був центром торговельних шляхів, які йдуть до Західної Європи, що тут довгий час мирно мешкали українці, поляки, євреї, караїми, є декілька збережених святинь. Це Кафедральний собор Св. Апостолів Петра і Павла XVII ст., Синагога 1626-1629 рр., Лютеранська кірха, збудована в неоготичному стилі поч. XX ст., Покровська церква XVIII ст. Відомий в місті так званий Будинок Косачів, де певний час мешкала Леся Українка з родиною. Саме тут почалися творчість поетеси і саме тут її спіткала важка недуга.

Та є у Луцьку ще одне місце, де по-особливому починаєш розуміти, що місто не втратило, а навпаки – зайняло чільне місце серед найбільших культурних центрів України. Йдеться про новий (заснований 2018 року) Музей сучасного українського мистецтва Корсаків. Фундаторами та натхненниками цього першого в Україні світового рівня музею сучасного українського мистецтва стала родина Корсаків. Своєю головною метою засновники вважають певну місію – сприяння розвитку духовності нації та пропагуванню українського мистецтва у світі.

Благодійність і добродійність завжди були притаманні Україні. Так, з історії можна пригадати декілька імен визначних меценатів. Як от: Григорій Галаган, родина Симиренків, родина Терещенків, Митрополит Андрей Шептицький...

І вже у наш прагматичний час слі-

дами цих визначних діячів пішли й фундатори музею сучасного українського мистецтва. Були зібрані й представлені в експозиції твори понад 100 знаних українських авторів XX-XI ст. Це живопис, графіка, скульптура, інсталяція, відеоарт. Музей виник на базі створеної у 2014 році Галереї сучасного мистецтва України «Арт-кафедра», де експонувались роботи відомого волинського художника-графіка Миколи Кумановського (1951–2016 рр.), а також твори луцьких митців з колекції родини Корсаків.

У постійній експозиції музею серед інших видатних робіт – твір всевітньо відомого митця Олександра Архипенка «Оголена» (1907 р.), твори корифеїв Львівського модернізму: Олени Кульчицької, Леопольда Левицького, Ярослави Музики, Романа Сельського. Структурним підрозділом музею є меморіальний музей Миколи Кумановського.

15 грудня 2019 року у музеї відбулось урочисте відкриття оновленої основної експозиції «Гене́за сучасного українського мистецтва», де можна спостерігати, як актуальні мистецькі пошуки сучасних українських художників різняться регіональними відмінностями. Представлені різні художні осередки: Західний, Дніпровський, Одеський, Закарпатський, Київський, Харківський та Південно – Східний. Однією з концепцій в побу-

дові нової експозиції було прагнення авторів зробити акцент на тяглість поколінь у художній творчості. В окремій залі представлено мистецтво соцреалізму. У музеї проводяться майстер-класи з митцями практиками із різних сфер художньої діяльності, виставки,

планується у майбутньому створення Академії сучасного мистецтва та дизайну. Основним завданням, за словами організаторів проекту, є не тільки збір експонатів, але й безперервний потік культурних заходів, що дасть змогу місту стати передовим центром сучасного українського мистецтва. Розташований у приміщенні культурно-розважального комплексу «Адреналін Сіті», музей дуже природно вписався у відпочинкову програму лучан та гостей міста, котрі відпочиваючи та розважаючись, одночасно отримують поживу для душі та розуму. Навіть зараз, у час пандемії, музей дивує калейдоскопом нових виставок: «Занепад Відродження», культурно-мистецький проект «Рік Миколи Кумановського», а проект «Космос Емми Андієвської» помандрує на Закарпаття – тут також думають і дбають про

співпрацю між музейними інституціями. А також про те, «щоб приходили люди і проводили тут інтелектуальне дозвілля, навчались, відпочивали і розвивалися духовно...» (з інтерв'ю пані Лесі Корсак Луцькому телебаченню).

Серед виставок, котрі відкрились у музеї, особисто мене найбільше вразила одна, присвячена видатному львівському художникові, митцю європейського рівня Карлу Звіринському та його школі – «Герметичне коло Карла Звіринського». У час, коли панівним стилем тоталітарного режиму СССР був соцреалізм, а будь-які модерністичні пошуки присікались як ворожий формалізм, Звіринський виховав цілу плеяду митців, котрі згодом стали обличчям львівської художньої школи, гідним продовженням мистецьких нуртів пе-

редвоєнного Львова. Він зібрав групу талановитих студентів: А. Бокотєя, З. Флінту, О. Мінька, Л. Медведя, Р. Петрука, І. Марчука, Б. Соїку та ін. і створив у себе вдома своєрідну школу, головною метою котрої було – виховати громадян, свідомість яких дозволяє залишитись художником, наперекір суспільству, і допомогти цим художникам зберегти природну обдарованість. Оглядаючи роботи, котрі рідко можна побачити на виставках у львівських музеях, мене переповнювали два почуття. Перше – це радість від того, що на цих величезних просторах виставкової салі можна нарешті зустрітись із ранніми творами, тепер вже маститих художників, із рідко експонованими роботами самого Звіринського. Другим почуттям була несамоविта заздрість – чому? Чому досі у моєму рідному Львові не знайшлося місця для такої виставки, для такого музею? У збірках львівських музеїв є колекції творів сучасних художників – подарованих, закуплених, взятих на депозит. Так, у фондах Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Г. Возницького є велика збірка сучасного мистецтва, частина якої була подарована муніципалітетом міста. Багатолітній колишній директор галереї Борис Возницький мріяв створити такий музей, мав надії, що під нього віддадуть теперішній Палац Мистецтв. Постійно відвойовуючи під музейні філії пам'ятки архітектури (і цим самим рятуючи їх від знищення), встиг взяти під свою опіку і музей модерної скульптури Михайла Дзиндри в Брюховичах. Можливо, якоюсь альтернативою музею Корсаків стане (хоча на набагато менших площах) музей модерного мистецтва, який найближчим часом заплановано відкрити Львівською національною галереєю мистецтв ім. Б. Г. Возницького.

Вкотре переконаюся, що все залежить від особистостей. Таких, як Борис Возницький, зусиллями якого було збережено сотні унікальних творів мистецтва та культури, таких, як Михайло Дзиндра, котрий повернувся на рідну землю із США і за власні кошти збудував приміщення під музей, де розмістив 800 перевезених власноруч скульптур, подарувавши їх державі. Такими є Корсаки, люди, котрі розуміють, що саме культура і мистецтво – це наріжний камінь всього найкращого в людині, що саме вони і одухотворяють людину, наближаючи до задуму Божого.

Наталя ФІЛЕВИЧ